herpy

GEKKOER

Arabian sand gecko

Trigonodactylus arabicus

Trigonodactylus arabicus er en lille, slank sandgekko fra Den Arabiske Halvø. Den lever på løst, vindblæst sand, graver sig ned om dagen og jager insekter om natten. Arten er sjælden i fangenskab, og der findes kun lidt viden om pasningen.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Stenodactylus arabicus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**6-8 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Ørken**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 25 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**33-36 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**20-40 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 27-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken opført på CITES eller i EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige papirer. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Trigonodactylus arabicus er en lille, spinkel gekko med et fladt, aflangt hoved og en krop, der presses tæt ind mod underlaget, når den bevæger sig. Huden er halvgennemsigtig og lyserød, og ryggen har ingen knopskæl. Fingre og tæer er lange og slanke og har frynsede kanter af trekantede skæl og tynde, sammentrykte kløer. Tæerne har ingen hæftelameller, så arten kan ikke klatre på lodrette flader. Halen er rund i tværsnit og omtrent lige så lang som kroppen.

Arten blev beskrevet i 1957 af Georg Haas og har navn efter typelokaliteten i Arabien. Den har længe været ført i slægten *Stenodactylus* som *Stenodactylus arabicus*, men fik i 2018 sin egen slægt *Trigonodactylus* tilbage, fordi den er mindre og slankere end *Stenodactylus*, har en fladere krop og bevæger sig anderledes. Nogle forfattere bruger stadig det gamle navn.

Slægtens dyr er under 4 cm fra snude til kloak, og halen er omtrent lige så lang, så voksne dyr er cirka 6-8 cm i alt. Tallet er udregnet ud fra kropsmålene og ikke målt direkte. Levealderen i fangenskab er ikke dokumenteret; tallet i boksen er et skøn ud fra beslægtede ørkengekkoer. Arten holdes sjældent i terrarier.

Udbredelse og levested

Arten findes på Den Arabiske Halvø og i nabolandene: Saudi-Arabien, Qatar, De Forenede Arabiske Emirater, det sydlige og centrale Oman, Bahrain, Kuwait og det centrale Yemen. Den er også registreret i Iran og Jordan. Typelokaliteten er angivet som Trucial Coast ved 24° 10' nord og 53° øst, et område der i dag hører til De Forenede Arabiske Emirater.

Udbredelsen er stor, og arten regnes ikke for truet. Kortet viser et groft udsnit af området.

> **Oprindelig udbredelse:** Saudi-Arabien, Qatar, De Forenede Arabiske Emirater, Oman, Bahrain, Kuwait, Yemen, Iran og Jordan.

LEVESTED

Gekkoen lever på løst, vindblæst sand i klitter og sandflader med spredt bevoksning, fra havniveau op til 500-600 meters højde. Den findes også på fastere underlag og på saltsletter. Klimaet er ørkenklima med meget varme somre, milde vintre og næsten ingen regn.

Arten er udelukkende jordlevende og nataktiv. Om dagen skjuler den sig i huller i sandet eller under sten. Den klatrer ikke. Føden er små insekter og andre smådyr.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Trigonodactylus arabicus*. Anbefalingerne bygger på klimaet og levestedet i udbredelsesområdet. De nært beslægtede *Stenodactylus petrii* og *Stenodactylus sthenodactylus* har lignende krav. Arten er derfor kun for den erfarne holder.

Et voksent dyr skal have et lavt terrarie på mindst 40 × 30 × 25 cm (længde × bredde × højde). Gulvarealet er det vigtigste, fordi gekkoen lever på jorden. Bunden er et dybt lag løst, rent legesand eller sand blandet med lidt ler, mindst 10 cm, så dyret kan grave gange. Læg flade sten og korkbark som skjul, så der er en tør, fast skjuleplads. Grene og planter er ikke nødvendige.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 25-30 °C, og på en solplads i den ene ende 33-36 °C, så dyret kan vælge. Om natten må temperaturen falde til 18-22 °C. Sandet bliver varmt af en lampe eller en varmemåtte på siden, styret af en termostat. Tallene bygger på klimaet i udbredelsesområdet og er ikke dokumenteret for arten selv. Mål med digitalt termometer både ved solpladsen og i den kølige ende.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luften skal være tør: 20-40 % om dagen. Sandet skal være tørt i overfladen. Et lille hjørne dybt nede i sandet kan holdes lettere fugtigt, så dyret har et sted at hvile ved hudskifte. Stil en lav skål med frisk vand, som skiftes jævnligt, selv om gekkoen drikker sjældent. Ventilationen skal være god.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og lever skjult om dagen. Der er ikke dokumenteret krav om UVB. Et svagt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-zone 1) over den ene halvdel kan bruges som valgfrit supplement, og dyret skal altid kunne grave sig ned i skygge. Lyset tændes 12 timer om dagen, og om natten er der mørkt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Føden er små levende insekter: småfårekyllinger, små kakerlakker, springhaler til ungdyr og små melorme i mindre mængder. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne dyr fodres hver anden eller tredje dag om aftenen. Pudr foderet med kalk, og brug et vitaminpræparat med D3 en gang hver anden uge. Tag uspiste insekter ud om morgenen.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Trigonodactylus arabicus er sky og hurtig og bevæger sig med kroppen presset ned mod sandet. Dyret bør ikke håndteres, fordi det er skrøbeligt og let stresses. Det meste af dagen ligger det nedgravet og ses ikke; om aftenen kommer det frem og jager. Om arten kan holdes i par eller grupper, er ikke dokumenteret, så hold dyrene hver for sig.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Trigonodactylus arabicus*. Slægten har tydelige udbulinger ved halens rod, hvor hemipenes ligger, og to-tre små spore på hver side; hos gekkoer er det hannernes kendetegn. Kønnet kan først ses sikkert, når dyrene er voksne.

PARRING

Parring i fangenskab er ikke dokumenteret. Arten lever i et område med meget varme somre og milde vintre, og æggene lægges i den varme halvdel af året. En lidt køligere vinterperiode, der følger klimaet i udbredelsesområdet, er derfor en naturlig udløser, men det er ikke afprøvet.

ÆGLÆGNING OG KULD

I naturen lægger hunnen ét ovalt æg pr. kuld i de varme måneder fra maj til oktober. Hun graver et hul i sandet til ægget. Antal kuld pr. år er ikke dokumenteret.

INKUBATION

Inkubationen er ikke dokumenteret for *Trigonodactylus arabicus*. Tallene i boksen, 60-90 dage ved 27-30 °C, er lånt fra beslægtede ørkengekkoer og er et skøn. Ægget lægges i let fugtig vermiculite eller sand og holdes i en rugekasse med stabil temperatur.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af ungdyr er ikke dokumenteret. Ungerne er meget små og skal have springhaler og bananfluer som første foder, dybt sand og små skjul. Hold dem hver for sig.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen dokumenterede sygdomme for arten i fangenskab. De generelle risici for ørkengekkoer er:

- For fugtigt sand, som giver svamp og hudproblemer.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler.
- Indtagelse af sand ved fodring, som kan give forstoppelse. Fodr på en flad sten eller skål.
- Stress ved for meget håndtering eller for få skjul.

Gå til en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis dyret holder op med at spise, bliver meget mager eller har problemer med hudskifte.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.